

УДК 371

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬОГО ПОРТАЛУ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**Зайцева Т.В.,
Херсонський державний університет**

З 2007-2008 н.р. для магістрів факультету фізики, математики та інформатики Херсонського державного університету було вирішено в рамках передбаченого Міністерством освіти та науки курсу “Методика викладання інформатики у вищих навчальних закладах” впровадити дистанційні форми навчання у вигляді програмних та елективних Інтернет-курсів. Мета курсу: дослідження, аналіз, пошук методичних і практичних рішень питань в області дистанційного навчання предметів природничо-математичного напрямку й використання системи MOODLE в освіті.

It has been solved in 2007-2008 years for masters of faculty of physics, mathematics and computer science of Kherson State University within the limits of a subject “the Technique of teaching of computer science in higher educational institutions” to introduce the Distance learning and training with use the Internet-technologies. The purpose of this subject: studying, analysis, research of methodical and practical decisions of questions in subjects of a is natural-mathematical cycle and use of system MOODLE in training

1. Загальна постановка задачі та її актуальність

У Законі України „Про вищу освіту” вказується, що на сьогоднішній день у вищих навчальних закладах поряд з очною, заочною, екстернатною формами навчання використовується і дистанційна форма. У цьому ж законі зазначено про необхідність постійного підвищення загальнопрофесійного рівня освіти фахівця [1, 2]. А для реалізації цього завдання саме дистанційне навчання має потужний потенціал, що підтверджує досвід використання такої форми освіти не тільки за кордоном у розвинутих країнах, а й в деяких вищих навчальних закладах України. При підготовці майбутніх спеціалістів необхідно звертати увагу на їх уміння використовувати дистанційні курси для свого подальшого розвитку, а для педагогів актуальним є придбання компетентностей в галузі організації та проведення дистанційного навчання.

Тому з 2007-2008 н.р. для магістрів факультету фізики, математики та інформатики в Херсонському державному університеті було вирішено в рамках передбаченого Міністерством освіти та науки курсу “Методика викладання інформатики у вищих навчальних закладах” впровадити дистанційні форми навчання у вигляді програмних та елективних Інтернет-курсів.

Успішній реалізації дистанційного навчання в Україні істотно перешкоджає неврегульована законодавча та нормативна база даної форми навчання для ВНЗ, відсутність єдиних стандартів, принципів розробки дистанційних курсів, недостатня підготовка кадрів, не кажучи вже про фінансування та технічне забезпечення.

Проблемам та умовам організації та впровадження дистанційної форми навчання були присвячені наукові роботи деяких вітчизняних та закордонних дослідників: Беккера Х., Бикова В.Ю., Кухаренко В.М., Моїсєєвої М.В., Морзе Н.В., Олійника В.В., Полат Є.С., Рибалко О.В., Смірної-Трибульської Є.М., Триуса Ю.В. та ін.

2. Розв’язування основної проблеми

Впроваджений нами курс пропонує студентам відійти від звичної аудиторної роботи, а спробувати отримати знання “дистанційно”, тобто їм пропонується самостійно регламентувати час для отримання нової інформації. Така форма роботи виправдана тим, що даний курс читається у 10 семестрі під час проходження студентами виробничої практики та

підготовки випускних робіт. У дистанційній освіті передбачається індивідуальний графік навчального процесу для кожного студента, хоча всі залікові заняття та консультації проводилися при безпосередньому спілкуванні викладача та студентів. Під час занять зі студентами вперше була започаткована методична система формування інформатичних компетентностей в галузі дистанційного навчання з використанням проекту „Платформа дистанційного навчання м. Херсона”, який був розроблений Є.М.Смирновою-Трибульською [3].

Проект “Платформа дистанційного навчання м. Херсона” дозволяє:

- Студентам різних дисциплін різних рівнів навчальних закладів підвищувати рівень професійних компетентностей, а також компетентностей в області інформаційно-комунікативних технологій через доступ до відповідних ресурсів, інтерактивних сервісів (синхронних та асинхронних) і тематичних курсів.
- Учням, студентам – одержувати необхідні знання з предметів, представлених в державному базисному навчальному плані школи або вузу (автономні курси онлайн) або факультативні (елективні) курси, курси підготовки до вступу у ВНЗ, корекційні, деякі курси для ВНЗ;
- здійснювати методичний супровід онлайн учбового процесу (так звана система “тьюторства”);
- контролювати отримані знання (різного типу інтерактивні тести, тренажери і лабораторні практикуми, домашні завдання і т.п.);
- спілкуватися з педагогами, тьюторами, психологами, батьками і учнями (за допомогою форумів, чатів або електронної пошти).

Завдання курсу ми поділили на 3 складові: методичні, практичні та пізнавальні.

Методичні:

- формування методичних компетентностей щодо використання дистанційного навчання;
- розкриття значення та сутності проектування дидактичних моделей, поняття методичної системи навчання, її побудова та реалізація;
- з’ясування психолого-педагогічних аспектів засвоєння фахових дисциплін з точки зору орієнтування студентів на потребу та можливості зміни змісту і методики викладання фахових дисциплін згідно сучасного стану розвитку інформаційних технологій.

Практичні:

- сформувані у майбутнього викладача інформатики знання, вміння та навички, які необхідні для творчого навчання фаховим дисциплінам в різних умовах технічного і програмно-методичного забезпечення;
- забезпечити студентів знаннями та вміннями майбутніх викладачів щодо тематичного планування;
- розробки та організації проведення дистанційного навчання у вищій школі, добору інтерактивних методів та форм навчання;
- використання в освітніх цілях послуг глобальної мережі Інтернет;
- оцінювання результатів навчання згідно вимогам Болонської системи.

Пізнавальні:

- розвинути здатність і відчуття необхідності до постійної самоосвіти і самовдосконалення, наукового пошуку шляхів удосконалення процесу навчання інформатики;
- розвинути та поглибити загальні уявлення про шляхи і перспективи глобальної інформатизації в сфері освіти.

Даний курс складається з трьох частин:

1. Проходження студентами дистанційних курсів: “Інтернет-технології й основи дистанційного навчання”, “Дистанційне навчання з використанням системи MOODLE”, які доступні на платформі www.uceba.ks.ua. В результаті цієї роботи студенти сформують

компетентності методиста-тьютора та отримують теоретичні знання щодо використання системи MOODLE для наповнення та проведення дистанційних курсів.

2. Розробка в групах по 2 студента власних дистанційних курсів з інформатики на платформі www.uceba.ks.ua системи MOODLE [5]. Система містить широкий склад компонентів (близько 35 компонентів), управління системою, створення курсів, їх повна публікація завдяки простому інтерфейсу веб-браузера не вимагає спеціальних знань з боку користувача. 3. Взаємне проходження розроблених курсів, їх обговорення на форумах та самооцінювання за запропонованими заздалегідь критеріями.

Вивчення курсу закінчується представленням та захистом власного дистанційного курсу. Оцінюється кількість, розмаїтість та доцільність використаних студентами складених елементів дистанційного курсу – Урок, Ресурси, Завдання, Робочий зошит, Тести, Анкета, Голосування, Семінар, Словник, а також синхронні й асинхронні форми комунікації й спілкування зі студентами: Чат, Форум, Внутрішня система обміну повідомленнями, програми-комунікатори, електронна пошта та ін. (рис.1).

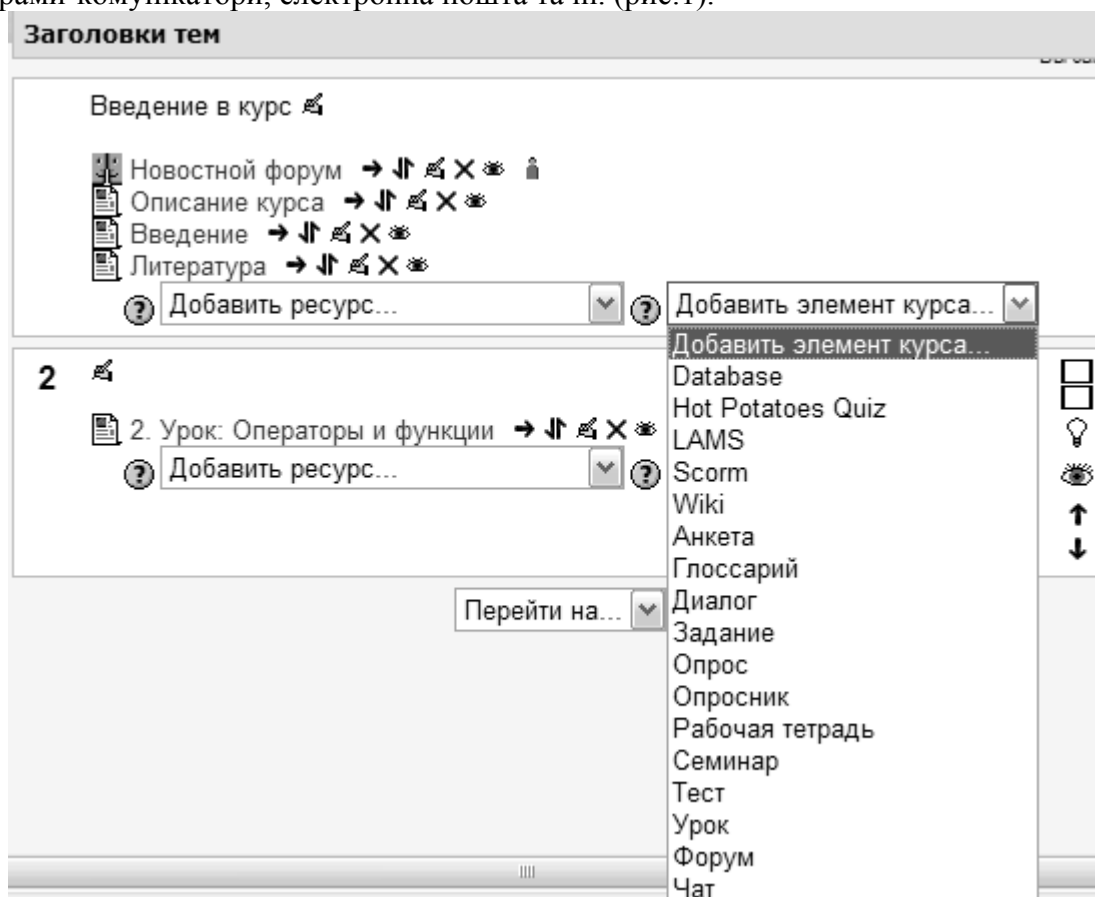

Рис. 1. Редагування дистанційного курсу

Студентам були запропоновані теми дистанційних курсів, що пов'язані з їх майбутньою професійною діяльністю. Наприклад, магістранти спеціальності Інформатика розробляли такі курси: "Створення веб-сторінок в HTML", "Об'єктно-орієнтоване програмування на (прикладі С++)", "Знайомство з мовою програмування Java", "Знайомимося з JavaScript", "Основи роботи з математичним пакетом Maple", "Комп'ютерна графіка (знайомство з PhotoShop)". Зі студентськими курсами можна познайомитися на Платформі дистанційного навчання м. Херсона за адресою: www.uceba.ks.ua [6] (Рис. 1).

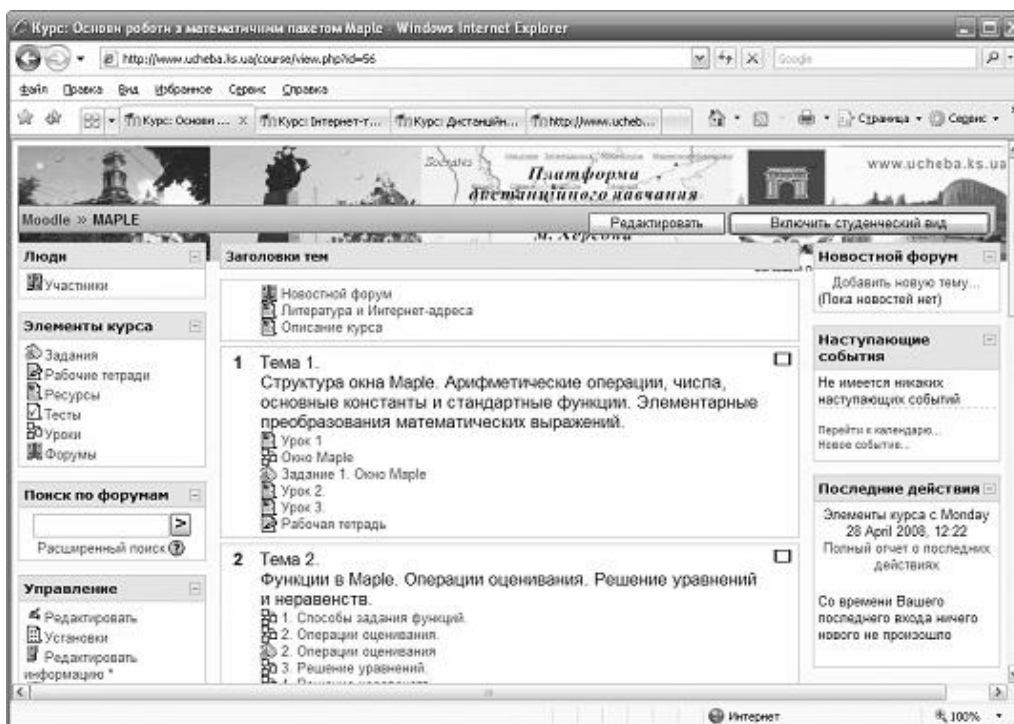

Рис. 1. Платформа дистанційного навчання

3. Висновки та напрями подальших досліджень

Майже всі дистанційні курси, які розробляли студенти спеціальності Інформатика, пов'язані з програмуванням, тому вимога методично-обґрунтованого добору матеріалу для інформаційного та дидактичного наповнення дистанційних курсів і систем тестування викликали у них деякі труднощі. Допомогти в розв'язуванні даної проблеми змогли б чітко сформульовані стандарти дистанційних курсів, пов'язаних з програмуванням, вдосконалення методичної системи підготовки кваліфікованих кадрів та створення міжнародної платформи дистанційного навчання для обміну досвідом та проведення досліджень.

Головне, чому повинні навчитися студенти – це обґрунтованому методичному підходу до вибору і використання в професійній діяльності інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення педагогічно значущого результату.

Сьогодні назріла необхідність в осмисленні тих змін, які відбуваються в педагогічних технологіях й, відповідно до цього, загальних схем застосування інформаційних технологій у навчальному процесі. Знайомство з основними тенденціями розвитку систем освіти, їхній аналіз й адаптація до реалій нашого суспільства допоможе студентам краще зрозуміти роль нових технологій у практиці навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про вищу освіту”. – К., 2002. – 54с.
2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. – Затверджено Постановою МОН України 20 грудня 2000 р. – К.: НТУ “КПІ”, 2000. – 12 с.
3. Смирнова-Трибульська Є.М. Дистанційне навчання з використанням системи MOODLE. Навчально-методичний посібник. Херсон: Видавництво Айлант, – 2007. – 465 с.
4. Зайцева Т.В. Укрупнение и модульность дисциплин в преподавании информатики в Херсонском государственном университете. // Теория та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць. Випуск VII: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НметАУ, 2008. – Т.3: Теорія та методика навчання інформатики. – С. 173-176.
5. www.moodle.org
6. www.ucheba.ks.ua